

SAMSUNG

Nuevos

Galaxy Z Fold7 | Z Flip7

Galaxy AI

Galaxy Buds3 Pro

de regalo con

el código **LIVE7**

Solo hasta el 13 de julio

Precomprar

Consulta condiciones en samsung.com

llegim

LLEGIMOPINIÓ

Els llibres i les coses

El gran misteri

Leer en castellanoRead in English

"L'esperit català", d'Antoni Tàpies. PAU DE LA CALLE

Ignasi Aragay

09/07/2025

SEQUEIX-ME

Director adjunt de l'ARA

3 min

Regala aquest article

El misteri de la bellesa (art) i el misteri de la vida (religió) no estan tan lluny. O potser són el mateix? Quin sentit té la bellesa i quin sentit té la vida? És una cosa que alguns humans es pregunten (ens preguntem), mentre que uns altres senzillament es dediquen (ens dediquem) a gaudir de les bel·leses de la vida. *Carpe diem*. I encara hi ha els que reneguen de la pregunta: la troben antimoderna. Religió? "De tant mastegar-la potser ja no ho sentim, però *creació* és una paraula religiosa. Si ha tingut una importància fora mida en la història del pensament i de l'art és perquè la seva arrel figura en el primer verb de la versió llatina de la Bíblia". Ho escriu Raül Garrigasait a l'assaig *La roca i l'aire. Art i religió de Llull a Tàpies (Fragmenta), tan merescudament elogiat*.

Avui tothom vol ser creador. Tenim creadors fabulosos a la cuina i al futbol. En la literatura i les arts plàstiques. Hi ha empresaris creadors i científics dotats d'una intuïció especial (en la prosaica política, la cosa està més magra). Tots són déus quotidians que ens meravellen, ens estimulen, obren camins incerts i meravellosos. Inventen formes, idees, accions, relats. Divins o faustics (sempre en volen més), ens donen perspectives úniques, noves. Tenen, com diria el romàntic Friedrich, "una naturalesa espiritual pura". No se cenyeixen a la raó, no són del tot raonables: alguna força misteriosa s'amaga dins seu, reflex secularitzat d'una llibertat sagrada. Són religiosos malgrat ells mateixos? Garrigasait cita Francesc Pujols: "Si a l'època de la creença religiosa hi havia els que fingien creença, ara, a l'època de la descreença religiosa, hi ha els que fingeixen descreença".

Advertisement

Sense saber-ho, hi ha molts menjacapellans dotats d'una gran força creadora. Per fugir del desencantament del món, creen una religió pròpia sense fe ni Déu. Això passa en un món on la raó científica ens ha fet obedients i crèduls i on les religions codificades, tan dogmàtiques, han foragitat la màgia i ens han fet incrèduls. "Però cada cosa és un do que no sabem d'on ve. Si n'escrutem l'origen, es desfà. Déu és la font oculta i la fallada de tot". Garrigasait creu que Déu és avui una incomoditat que fa fallar l'autosatisfacció de les conviccions modernes.

El seu recorregut de la Càbala i Llull fins a Tàpies és un viatge erudit i creatiu per la història catalana de la comprensió del món: aire (imaginació) i roca (matèria). Tot connectat: anhelosa espiritualitat humana i natura inabastable. La Mare Natura com a força oculta, múltiple i unitària, tal com la concebia Schelling. Llull, el foll assenyat, hi busca el sagrat. Ausiàs March, interiorment torturat, desclou una carn que vol volar i una ànima que s'atterra. De la donassa *Isabel de Villena* saltem al món encantat, a "la palpitació rítmica de l'univers" de Maragall. Al *Nabí* de Carner, l'autor hi troba "una forma hospitalària amb la follia de la vida" i a Mompou, la "música callada", oximoron inspirat en sant Joan de la Creu.

“ Antoni Tàpies: “Els catalans podem ser progressistes i alhora tradicionals. La nostra tradició veritable és la llibertat” ”

Este mini AC de 59€ enfria cualquier habitación al instante

AiraBreeze

I així arribem a Tàpies i l'avantguarda com un retorn a l'art tradicional, "una operació —diu Garrigasait— amb finalitats màgiques i utilitàries, més imaginativa que imitativa, més col·lectiva que individual, amb una veneració tremolosa per la presència de la matèria". Un Tàpies que troba Llull a la biblioteca del pare i que als 18 anys trenca amb l'Església per esdevenir lliurement espiritual, matèric, simbòlic i polític, mirant cap Orient i anant a les arrels properes, dels franciscans als místics i els alquimistes. I crea el seu museu: els museus com a temples i guardians de la creació profana, de la religió sense fe. "L'autèntica revelació només pot ser la destrucció de la religió", diu Garrigasait de la mà del teòleg suís Karl Barth. I què passa amb la literatura? "Escriure és fer dues feines alhora: la de guardià de la tradició i la d'artífex de la diferència. La tensió del Museu és dins de cada llibre, també dins d'aquest". Acabem amb Tàpies: "Els catalans tenim aquesta sort. Podem ser progressistes i a la vegada ben tradicionals [...] La nostra tradició veritable ha estat sempre el sentit de llibertat".

Raül Garrigasait

“Amb la gent que conserva una mirada alegre te n'aniries a la fi del món”

No hi ha comentaris. Sigues el primer a comentar aquest contingut.

COMENTA

[Avisa'ns](#) si detectes algun error

Raül GarrigasaitAntoni TàpiesRamón Llull

MÉS DE LA SECCIÓ

- nió

Ignasi Aragay

El gran misteri
- El vincle més insòlit i misteriós del festival Sónar
- Anna Guitart

La memòria de Vicenç Altaió és a la seva biblioteca
- Carlota Gurt

I si la intel·ligència artificial pogués crear textos literaris amb cara i ulls?

OPINIÓ

Baló d'oxigen per a Sánchez

Editorial

+ | L'hora d'espremer la compareixença

Mònica Planas Callol

+ | Un pagès plora

Empar Moliner

EL MÉS POPULAR	
EL MÉS VIST	EL MÉS COMENTAT
Per què estimar un gos és, a vegades, més... Jordi Llovet 1.	El català: estem tan malament? Ignasi Aragay 1.
Grup 62 absorbeix Edicions del Periscopi Jordi Llovet 2.	La societat s'està tornant cada cop més... Jordi Llovet 2.
El gran misteri Ignasi Aragay 3.	Per què estimar un gos és, a vegades, més... Jordi Llovet 3.
"Encara em pendeixo d'haver comprat tabac a... 4.	I si la intel·ligència artificial pogués crea... Carlota Gurt 4.
Mercè Mascaró: "Mai vaig intentar fer de mare de les filles de l... 5.	+Colm Tóibín: "S'empren comano Oriol Junqueras com... 5.

DESCOBREIX

VEURE'N MÉS

+ Què passarà quan tots aconseguim viure més de cent anys?

+ Els mercats setmanals dels pobles no es reneixen